

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ikäihmisten kohtelusta ja hoitovajeen paikkaamisesta korona-aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koposen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 241/2021 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä ikäihmisten paremman kohtelun hyväksi ja

aiotaanko vanhustenhuollon hoitovajetta korona-aikana paikata ollenkaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kunnat vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä, ja niiden vastuulla on varmistaa tarkoitukseen riittävät voimavarat. Lain mukaan ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut on järjestettävä sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnan ikääntyneen väestön hyvinvointi, sosiaalinen turvallisuus ja toimintakyky edellyttävät. Palvelut on järjestettävä niin, että ne ovat kunnan ikääntyneen väestön saatavissa yhdenvertaisesti.

Myös poikkeusoloissa sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisessä on asianmukaisesti otettava huomioon Suomen perustuslaissa (731/1999) taatut perusoikeudet sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö mukaan lukien asiakkaan ja potilaan oikeuksia koskeva lainsäädäntö, turvattava perustason sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuus ja kiinnitettävä erityistä huomiota riskiryhmiin. Lähtökohtana on, että ympärivuorokautisessa hoidossa ja huolenpidossa sekä kotiin annettavissa palveluissa turvataan kaikille perustuslain mukainen välttämätön hoito ja huolenpito sekä huolehditaan myös muiden perusoikeuksien toteutumisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ovat kansallisella ohjauksella pyrkineet varmistamaan, että iäkkäiden henkilöiden oikeudet toteutuvat. Epidemia-aikana ohjauksessa on kannustettu etsimään korvaavia vaihtoehtoja niiden toimintakyvyn ylläpitämiseen tarkoitettujen ryhmätoimintojen tilalle, jotka ovat olleet keskeytettyinä tartuntojen torjumisen vuoksi.

Iäkkäiden henkilöiden palveluja koskevassa ensimmäisen vaiheen lakiuudistuksessa, joka tuli voimaan 1.10.2020, on muun muassa nostettu ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoitusta asteittain niin, että mitoituksen tulee olla 0,7 viimeistään huhtikuussa 2023. Lisäksi lain mukaan vain välitön asiakastyö lasketaan mitoitukseen. Tällä halutaan varmistaa, että toimintayksiköissä on riittävä hoidosta ja huolenpidosta vastaava henkilöstö turvaamaan asiakkaiden toimintakyvyn tuki, muun muassa riittävä liikunta ja ulkoilu.

Iäkkäiden henkilöiden palveluja koskeva toisen vaiheen lainsäädäntöuudistus, joka on parhaillaan valmistelussa, painottuu kotihoidon laadun ja resurssien vahvistamiseen. Tavoitteena on varmistaa iäkkäille ihmisille heidän tarpeidensa mukaiset kotiin annettavat palvelut ja tukea näin ollen myös heidän toimintakykyään ja mahdollisuutta sosiaaliseen toimintaan.

Poikkihallinnollisessa Ikäohjelmassa ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa kehitetään parhaillaan toimintakäytänteitä, jotka tukevat ja vahvistavat iäkkään väestön toimintakykyä ja osallisuutta.

Helsingissä 7.5.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru